

Dupin; (*Novæ Biblioth. tom. 1.*) 4°. Quia si Canon objectus Apostolorum esset, illud Cyprianum & alios tum Africæ, tum Orientis Episcopos, tantæ nimirum doctrinæ viros, profecto non latuisset; neque auctoritatem adeo reverendam neglexissent, qui argumenta undequaque arripuerunt, ut suam opinionem defenderent: atqui tamen objectum nobis Canonem nunquam allegarunt; cum igitur ex aliquibus *rebaptizantium* Conciliis excerptum esse maximè verisimile est.

Obj. 3°. Plurima alia quæ raptim perstringere sufficiat. 1°. *Unus Dominus, una fides, unum Baptisma*, ait Apostolus; (*Ephes. 4. 5.*) Itaque ibi duntaxat verus est Baptismus, ubi una & vera fides reperitur, quæ apud Hæreticos non extat. 2°. Ecclesiæ soli data fuere Sacramenta, quæ proindè extra Ecclesiam non transferuntur. 3°. Hæretici fidem abjecerunt; non possunt igitur Baptismum conferre, qui est fidei Sacramentum. 4°. Christo filios gignit Baptismus; in sola autem Ecclesia Christo spiritales filii procreantur; ergo in ea sola, non apud Hæreticos, verus est Baptismus.

Resp. ad primum, non ideo dictum esse, *una fides, unum Baptisma*, quasi hæc duo inter se ita cohæreant, ut à se invicem disjungi non possint: quemadmodum enim in Catechumeno potest esse sine Baptismate vero fides; sic nihil vetat verum esse apud Hæreticos sine fide Baptismum. Ita autem loquitur Apostolus ut significet, sicut una est fides, sic unum esse duntaxat Baptismum: atqui sive à Catholicis, sive ab Hæreticis conferatur, unus semper est, non multiplex Baptismus, quia eandem habet naturam, eademque materiâ & formâ constat. Præterea una est Scriptura, unumque Evangelium, quemadmodum unus est Baptismus: atqui nihilominus eandem cum Catholicis Scripturam, idemque Evangelium habent Hæretici; quidni igitur eundem etiam Baptismum habeant?

Resp. ad secundum; Scripturâs, sicut & Sacra-

menta, Deus Ecclesiæ dedit: atqui apud Hæreticos veras Scripturas agnoscimus, quamdiù textum integrum servant; ergo & vera Sacramenta habent, si in iis perficiendis ritum Evangelicum retineant.

Resp. ad tertium: Aliud est Sacramentum fidei, aliud ipsa fides: qui enim in apostasiam prolabitur, fidem amittit: atqui tamen, fatentibus adversariis, fidei Sacramentum, vel Baptismum, in Ecclesia Catholica acceptum retinet; ergo plurimum est discriminis fidem inter & fidei Sacramentum.

Resp. Ad quartum: Veros Christo filios gignunt Hæretici, non quatenus ab Ecclesia sunt alieni; sed prout Ecclesiæ adhibent instrumenta, quæ apud eos non minùs efficaciam habent, quàm in ipsa Ecclesia: Sacramenta enim vim omnem suam à Christi institutione mutuantur. Qui de hæc quæstione plura desideraverit, adeat Natalem Alexandrum. (*Dissert. 23. in histor. sæculi III.*)

DISSERTATIO VIII.

De Subjecto Sacramentorum.

SOLUS homo viator, id est, in terris positus, subjectum est Sacramentorum. Sunt enim, ut ait Synodus Tridentina, totidem veluti instrumenta quibus *omnis vera justitia vel incipit, vel capta augetur, vel amissa reparatur.* (*Sess. 7. in præmio.*) Atqui hujusmodi instrumenta pro solis hominibus in hæc miseriarum valle peregrinantibus instituta sunt, cum nec justitia in Sanctis qui patriam assecuti sunt, incipere, vel augeri possit, nec in damnatis reparari. Hic autem duo

quæri solent; primum, quænam intentio, secundum, quæ dotes in Sacramenta suscipientibus requirantur.

CAPUT PRIMUM.

De intentione iis necessaria qui Sacramenta suscipiunt.

IN parvulis non requiri propriam veramque intentionem, extra omnem controversiam positum est: cum enim rationis usum infans non habeat, intentionis & Consilii non est capax; ubique tamen baptizantur infantes: quinetiam in toto Oriente à suscepto Baptismate recentes, Confirmationem & sacram Eucharistiam accipiunt, eademque olim in Occidente vigeat consuetudo. Hic ergo de solis agitur adultis.

PROPOSITIO I.

Necessaria est adultis aliqua intentio, ut Sacramenta validè suscipiant.

Probatur. Sacramenti celebratio non minùs in suscipiente, quàm in conficiente esse debet actio humana: atqui nulla actio verè humana est, nisi ex prævio rationis iudicio, & cum aliqua animi voluntate, sive intentione fiat. Hinc prius edocendos homines quàm baptizandos Christus admonuit: *Euntes, docete omnes gentes, baptizantes eos*, &c. Hinc Ecclesia eos baptizari semper prohibuit, qui Baptismatis suscipiendi voluntatem, aut præsentem non significarent, aut præteritam certo aliorum testimonio non confirmarent: *Subitò obmutescens*, inquit Concilium Arausicum I

an. 442. baptizari, aut penitentiam accipere potest, si voluntatis, aut præteritæ testimonium aliorum verbis habet, aut præsentis in suo iurè. (Can. 12. tom. 3. Concil. pag. 1449. Similiter Concilium Carthaginense III an. 397, sic jubet: *Ægrotantes, si per se respondere non possunt, cum voluntatis eorum testimonium hi qui sunt dixerint, baptizentur.* (Can. 34. tom. 2. Concil. pag. 1172.) Denique S. Thomas: *Dicendum*, inquit, quòd si in adulto deesset intentio suscipiendi Sacramentum, esset rebaptizandus. (3. part. quæst. 68, art. 7. ad. 2.)

PROPOSITIO II.

Ad Sacramentum validè suscipiendum, sufficit ut aliquis ritum exteriorem sibi applicari velit, quidquid interius de Sacramento sentiat.

Probatur 1°. Ad Sacramenti veritatem sufficit ut sicut Minister, ita etiam suscipiens humano more & liberè se gerat: atqui ita se gerit qui sciens & volens ritum exteriorem sibi applicari patitur, quamvis interius repugnare videatur, & ritum quem in Ecclesia sacrum esse novit, ipse in animo contemnat & detestetur. Nam interior illa voluntas, vel potius *velleitas*, libertatem non magis extinguit in hujusmodi homine, quàm eam peimit in Mercatore naufragii metu merces suas in mare projiciente, conditionalis voluntas eas retinendi, si non immineret vitæ periculum; ergo Sacramentum verè recipit. Ratio est, quia ritus externus, sive legitima materia & formæ conjunctio, id ipsum est quod appellatur Sacramentum, ac proindè qui liberè & serio ritum illum suscipit, ipsum etiam, velit, nolit, Sacramentum accipit: mala enim affectu quàm Sacramentum esse non vult ritum hunc exteriorem, stulta & invalida est hominis secum pugnantis colluctatio,

illi similis quâ Mercator suas merces in mare pro-
ficiens, intra se diceret : *Nolo jacturam mercium
facere.*

Præterea favet autoritas : 1°. enim Concilium
Toletanum IV, quamvis Sisebutum Principem
reprehenderit, qui Judæos complures ad Baptis-
mum suscipiendum metu suppliciorum adegerat,
idque in posterum fieri prohibuerit, eos tamen
ad Religionis Christianæ observantiam compel-
lendos esse decernit, *Quia jam constat, inquit,
eos esse Sacramentis divinis associatos, & Bap-
tismi gratiam, id est, characterem, suscepisse.*
(*Tom. 5. Concil. 1719. cap. 57.*) In illis
igitur Judæis verum Baptismum agnoscit Toletana
Synodus : atqui certè non ignorabat Judæos illos
ritum duntaxat exteriorem voluisse, nec eum ut
rem sacram habuisse ; ergo judicabant Patrès To-
letani, ad Sacramenti veritatem satis esse ut ali-
quis ritum externum serio & volens recipiat.

2°. Idem docet Innocentius III, qui eundem
Concilii Toletani Canonem, dicit de illo intel-
ligendum esse, *qui terroribus atque suppliciis vio-
lenter attrahitur, & ne detrimentum incurrat,
Baptismi suscipit Sacramentum.* (*Lib. 3. Decretal.
tit. 42. cap. majores, pag. 1387, edit. Lugd. an.
1624.*) Atqui tamen statuit hujusmodi homines
characterem accipere, numquid autem eum fugie-
bat, Judæos illos ritum quem Ecclesia habet ut
sacrum, interius contemnerè ? Si tamen palam
reclamer & contradicat qui cogitur, is, teste
Innocentio, *nec rem nec characterem suscipit Sa-
cramenti ;* (*Ibid.*) quemadmodum nullam in cul-
pam incurrit, qui apertè contradicens & reni-
tens, falsis Numinibus thus adolere violenter
cogitur.

3° S. Thomas fatetur quidem irritum esse
Sacramentum, *quando principium suscipiendi est
ex toto contrà,* ut si quis invitus & palam reluc-
tans, atque contestans nolle Baptismum susci-

pere, in aquam nihilominus mergeretur, con-
suetisque Baptismi ceremoniis subjiceretur : *Si
autem, inquit, coactio sit tantum inducens, sicut
fit minis & flagellis, ita quod homo eligat potius
Baptismum suscipere, quam talia pati, tunc sus-
cipit Sacramentum.* (*In 4. dist. 6. quæst. 1. art. 2.
quæstiunc. 3.*) Porro qui suppliciorum formidine
ad Baptismum impellitur, eum certè interius irri-
det, nec intendit rem sacram accipere : atqui ta-
men, juxta S. Thomam, Sacramentum suscipit ;
ad veritatem igitur Sacramenti minimè necesse
est, ut aliquis rem sacram erga se fieri intendat ;
at sufficit ut ritum exteriorem sciens & volens
suscipiat ; quæ voluntas, licet vera, cum interiori
quadam repugnantia stare potest, ut patet in mer-
catore qui, licet merces suas in mare sincerè
velit dejicere, ne pereat, aliquam tamen animi
reluctationem experitur.

Denique in Ecclesia esse debent dati vel ac-
cepti Sacramenti indubitata signa, & argumenta
nulli errori obnoxia : alioquin in Religione Chris-
tiana nihil erit certi : atqui nulla erunt ejusmodi
signa, si, præter ritum exteriorem serio & liberè
susceptum, necesse sit ut interior habeatur Sa-
cramenti recipiendi voluntas. Quis enim certo cog-
noscere poterit, utrum hic vel ille Presbyter,
cum Ordinatus fuit, internam habuerit recipiendæ
rei sacræ intentionem ? Nonne dicere poterunt
flagitiosi quidam Sacerdotes, sibi voluntatem de-
fuisse recipiendi Sacramenti Ordinis, illudque ut
meram superstitionem interius sprevisse ? Quot
vero & quanta indè nascerentur incommoda nemo
non intelligit ; in Sacramentorum igitur negotio,
eadem est ministrantis & suscipientis ratio, quoad
intentionis necessitatem, sufficitque ut alter ritum
exteriorem quem adhibere solet Ecclesia, sciens
& volens peraget ; alter vero eum recipiat, quid-
quid uterque de Sacramento interius sentiat.

CAPUT II.

De necessariis ad Sacramenta recipienda
dotibus.

ANNOTANDUM 1°. aliud esse Sacramentum validè, & aliud licitè, & utiliter recipere; 2°. Sacramenta vel esse *mortuorum*, quibus scilicet à morte ad vitam spiritualem homo transfertur: quæ in gratia sanctificante consistit; vel esse *vivorum* quæ gratiam justificantem jam acceptam augment, hominemque ex justo efficiunt justiorum. Hic vero quæritur an fides & pietas necessariæ sint, ut Sacramenta tum validè, tum licitè & utiliter recipiantur.

PROPOSITIO I.

Ut Sacramenta validè recipiantur, exceptâ fortè
Pœnitentiâ, necessariæ non sunt fides & pietas.

Probatur 1°. Ex perpetua Ecclesiæ consuetudine quæ, ut suprâ diximus, semper prohibuit ne iis iteraretur Baptismus, qui ab hæresi ad Ecclesiam revertebantur, modo constaret eos cum materiâ & forma legitima fuisse baptizatos: atqui in Hæreticis non est fides Catholica, nec pietas sincera; ergo neutra requiritur ad Sacramentum validè recipiendum.

Prob. 2°. Ex S. Augustino & S. Thoma: *Nec interest, ait Augustinus, cum de Sacramenti integritate tractatur, quid credat, & quali fide imbutus sit ille qui accipit Sacramentum: interest quidem plurimum ad salutis viam: sed ad Sacramenti quæstionem nihil interest: fieri enim potest ut*

homo integrum habeat Sacramentum & perversam fidem. (Lib. 3. de Bap. cap. 14. n. 19.) Idem sic tradit S. Thomas: *Recta fides baptizari non requiritur ex necessitate ad baptismum, sicut nec recta fides baptizantis, dummodo adsint cetera quæ sunt de necessitate Sacramenti.* (3. part. quæst. 68. art. 8. in corp.) Atqui nihil disertius desiderari potest.

Dixi autem, *exceptâ fortè Pœnitentiâ*, quia juxta multorum Theologorum doctrinam, id peculiare habet hoc Sacramentum, ut ejus materia in actibus pœnitentis sita sit, nimirum contritione, confessione & satisfactione; atqui contritio sine fide & pietate esse non potest; utraque igitur necessaria est ut validè recipiatur Sacramentum Pœnitentiæ, si ipsius materia in actibus pœnitentis statuatur; quod negant Theologi non pauci.

PROPOSITIO II.

Ut Sacramenta licitè & utiliter suscipiantur, necessariæ sunt fides & pietas.

Probatur. Tum ex Augustino qui asserit *interesse plurimum ad salutis viam, quali fide imbutus sit qui accipit Sacramentum;* (Lib. 3. de Bap. cap. 14.) tum ex Concilio Tridentino à quo sic definitum est: *Si quis dixerit Sacramenta novæ legis... gratiam non ponentibus obicem non conferre, ... anathema sit.* (Sess. 7. de Sacram. in gen. can. 6.) Itaque ut homo Sacramenta utiliter, ac proinde licitè recipiat, id est, gratiam iis illigatam consequatur, necesse est eum ita esse comparatum, ut gratiæ non ponat obicem: atqui talis esse non potest, quisquis sine fide & pietate ad Sacramenta accedit, ut satis patet; ergo, &c. ea de re fusius differemus, ubi de singulis eorundem Sacramentis tractabitur.

PROPOSITIO III.

Ut Sacramenta vivorum utiliter & licite percipiantur, necessaria est gratia sanctificans; secus verò, ubi agitur de Sacramentis mortuorum.

Probatur prima pars. Sacramenta vivorum sic appellantur, quia vitam spiritalem requirunt, quæ in gratia sanctificante consistit: atqui Sacramenta quæ supponunt vitam spiritalem, sive gratiam sanctificantem, ea si defuerit, non possunt utiliter & licite percipi; ergo, &c.

Prob. secunda pars. Sacramenta mortuorum ea dicuntur quæ pro iis sunt instituta, qui gravi aliquo scelere animæ suæ mortem intulerunt: atqui non pro hujusmodi hominibus, sed pro vivis, sive iustis tantum instituta essent, si ad ea ritè suscipienda requireretur status gratiæ sanctificantis; ergo, &c.

Hinc colliges sacrilegii reum fieri qui ad Sacramenta vivorum accedit gratiâ sanctificante destitutus: excipiunt quidem nonnulli casum, in quo temporis, angustiarum, summaque necessitas non permittunt ut adeatur Confessarius, vel actus debite contritionis eliciatur; ut sit, v. g. Parochus, ne infamiam sibi inferat, aut ne die festo populum sacris defraudet, Missam celebrare hic & nunc teneatur; verum & in ista etiam hypothesi, à re sacra huic abstinendum esse existimamus, qui nec Confessarii copiam, nec sufficientem habet contritionem, & gravis tamen peccati sibi conscius est. Ecquis enim Parochum à turpi crimine recentem ad altare illico conscendere patiarur quia, nisi celebraverit, populi jurgiis & oblocutionibus erit obnoxius? Effectum sibi impuret qui voluit causam, & parem crimini poenitentiam agat. In iis autem angustiis aliquid impedi-

menti sibi accersere debet, quod allegare valeat, ne scandalo commoveatur populus Missæ sacrificio fraudatus.

DISSERTATIO IX.

De Sacramentorum ceremoniis.

CEREMONIAS Sacramentorum dicimus eos ritus, qui in Sacramentorum celebratione adhiberi solent. Religiosi quidem sunt & eo fine instituti, ut sanctius administrarentur & suscipiantur Sacramenta: verum à necessaria materiæ & formæ conjunctione, in qua situm est ipsummet Sacramentum, prorsus distincti sunt, nec proinde *essentiales*. In sacras Ecclesiæ ceremonias debacchati sunt Waldenses, Wiclefite, Lutherani, Calvinistæ. Adversus eas Calvinus de more furens & insaniens sic blaterat: *Quasi esset res contemptibilis ex Christi præcepto aqua baptizari, inventa est benedictio, vel potius incantatio, quæ veram aquæ consecrationem pollueret: additus postea cereus cum chrismate; exsufflatio verò januam ad Baptismum aperire visa est. Etsi autem me non lateat, quàm vetusta sit adventitia, hujus fatraginis origo, respicere tamen mihi & piis omnibus fas est, quidquid ad Christi institutionem addere ausi homines.* (Lib. 4. instit. cap. 15. sect. 19.) Adversus Calvinii deliria, sit

PROPOSITIO I.

Ecclesia potuit & potest ritus ad Dei cultum pertinentes instituere.

Probatur, 1º. Quia non minor est in ritibus instituendis Ecclesiæ Catholicæ potestas, quàm

olim fuerit Synagoga Judaica: atqui potuit Synagoga sacros ritus instituire, ut plurimis patet exemplis. (*Lib. Esther. 9.*) Statuitur festum Sortium de quo nihil præceperat Moyses. (*Lib. Judith. 16.*) Nova instituitur solemnitas, quæ prostrati unâ cum Holoferne Assyriorum exercitûs memoriam revocaret. (*Lib. 1. Machab. 4.*) Indicitur dedicationis Templi festum, quod Christus ipse celebravit, ut legitur; (*Joan. 10. 22.*) ergo huiusmodi ritus instituendi potestatem habuit Synagoga, certè eadem fraudari non potest Ecclesia.

Probi 2°. Quam habuerunt Apostoli in fidelium regiminè autoritatem, hæc eadem ad Ecclesiam legitimâ successione transmissa est, quod nemo sanus inficiabitur: atqui ritus quosdam instituendi potestatem habuerunt Apostoli, eamque exercuere; sic Paulus, postquam de Eucharistiæ institutione Jesuque celebratione multa à Domino tradita præscripsit, *Cetera*, inquit, *cum venero disponam.* (*1. Cor. 11.*) Unde intelligimus ab eo quosdam in Eucharistia conficienda ritus fuisse institutos, ut nonnullis quæ irreperant vitiis mederetur. Quos inter ritus Augustinus recenset veterem illum & ubique usitatum morem, quo Eucharistia à jejunis accipitur. (*Lib. Ep. 54. cap. 7. n. 8. tom. 2. pag. 127.*)

Probi 3°. Deterior procul dubio non est Ecclesiæ, quàm politici cuiusvis corporis conditio: atqui civilis cuiuslibet societatis Rectores & Principes ea possunt statuere, quæ totius corporis singulorumque membrorum utilitati, aut publicarum functionum dignitati & splendori conducere arbitrantur; ergo pariter potest Ecclesia, cum ita postulat Christianorum utilitas, quasdam inducere ceremonias. Hinc Concilium Tridentinum declarat, hæc potestatem perpetuè in Ecclesia fuisse, ut in Sacramentorum dispensatione, salvâ illorum substantiâ, ea statueret vel mutaret, quæ suscipientium utilitati, seu ipsorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate, magis expedire

expedire judicaret. (*Sess. 21. de Commun. cap. 2.*)

PROPOSITIO. II.

Ceremoniarum Ecclesiasticarum usus pius est ac laudabilis.

Probatur. Usus ille pius est ac laudabilis qui vel à prioribus Ecclesiæ sæculis, quæ multum venerari se testantur Heterodoxi, viguit plurimum, & e habet utilitatis: atqui talis est Ecclesiasticarum ceremoniarum usus. 1°. Quidem suâ commendatur antiquitate. Cum autem singulos ritus perlustrare esset longioris operis, nonnullos tantum seligenus, qui Calvinianam bilem acrius commoverunt, nempe aquæ benedictionem, exorcismos, usum cereorum.

De aqua benedicenda sic legitur apud S. Cyprianum: *Oportet mundari & sanctificari aquam prius à Sacerdote.* (*Epist. 70. ad Januarium, pag. 125. nov. edit.*) *Ut ea quæ in aris gentilium offeruntur, ait S. Cyrillus Hierosolymitanus cum naturâ suâ nudâ & simplicia sint, invocatione idolorum contaminata efficiuntur; sic contra aqua simplex, Spiritus Sancti, & Christi, & Patris invocationem percipiens, vim sanctitatis acquirit.* (*Catech. cap. 3. pag. 40. nov. edit.*) Sic etiam jubent Constitutiones Apostolicæ: *Benedicat Episcopus aquam & oleum; sin verrò non adsit, benedicat Presbyter, præserte Diacono.* (*Lib. 8. cap. 29. art. 35. edit. Coeler. an. 1700. tom. 1. pag. 411.*)

Exorcismi etiam qui Baptismum antecedunt, tantæ sunt in Ecclesia antiquitatis, ut IV sæculo ubique gentium adhiberentur: quapropter ex iis demonstrat Augustinus in parvulis esse peccatum originale. (*Lib. 1. contra Julian. cap. 2.*) Cereorum denique & lampadum usum ab ipsis Apostolorum temporibus repetendum esse, constat ex iis Lucae verbis: *Erant lampades copiosæ in cancellulo, ubi (ad frangendum panem) eramus congregati.* (*Act. 20. 8.*) Necesse quidem fuit ut fideles

suis in conventibus, cereis & lampadibus ad depellendas tenebras uterentur, quia in locis subterraneis, sæviante persecutione, cogebantur sacra hujus consuetudinis finem. In ipsa etiam delitebant symbolica quædam significationes, quibus fidelium pietas & fides excitarentur, ut narrat Hieronymus: *Per totas Orientis Ecclesias, inquit, quando Evangelium legendum est, accenduntur luminaria, jam sole rutilante; non utique ad fugandas tenebras; sed . . . ut sub typo luminis corporalis illa lux ostendatur de qua in Psalterio legimus: lucerna pedibus meis verbum tuum, Domine, & lumen semitis meis. (Ep. advers. Vigilant. t. 4. part. 2. p. 284, nov. edit.)* infinitum esse me oporteat, si ritus omnes nostros velim persequi, de quibus apud veteres Patres sit mentio; ergo 1°. vel, à prioribus Ecclesiæ sæculis invaluit sacrarum ceremoniarum usus, ac proinde suâ antiquitate reverendus est.

2°. Multiplex est ipsarum utilitas quam obiter indicare satis erit. Majorem scilicet Religionis nostræ Mysteriis reverentiam conciliant. Externus enim ille ceremoniarum apparatus, homines ad venerationem eò proniores efficit, quò divina majestas indè magis eorum oculis splendescit. Præterea ad excitandam fidelium pietatem, eorumque fidem nutriendam plurimum valent, dum mysteriorum notitiam oculis veluti subjiciunt. Ita enim à naturâ comparatus est homo, sic à sensibus pendet, ut nisi ipsius infirmitas adminiculis exterioribus sublevetur, non facile queat ad rerum divinarum cognitionem assurgere. Ad rudium igitur præsertim adjuvandam intelligentiam, necesse fuit ut fidei nostræ mysteria externis ritibus, veluti quibusdam indumentis, circumvestita in Fidelium oculos quasi incurrent.

Ab exorcismis, v. g. in baptismate adhiberi solitis, nonne facilius quàm ex Scripturis, intelli-

gnat imperiti parvulos nasci sub dæmonis jugo constitutos, originalis labe infectos? Denique ceremoniæ ad mysteriorum nostrorum defensionem non parum conferunt. Ritus enim quos, vel à primis Ecclesiæ temporibus, sibi adjunctos habuere, & quibus exprimuntur, totidem sunt splendida monumenta, quibus antiquam ipsorum fidem & traditionem adversus Novatores demonstrare facile est. Cujus rei insigne exemplum videre est in exorcismis, quos in celebrando Baptismate Ecclesia semper retinuit; quam invictum enim argumentum ex illo ritu duxerit Augustinus ad vindicandam contra Pelagianos peccati originalis fidem omnibus notum est; ergo 2°. ritus ecclesiastici plurimum habent utilitatis; aliundè sua eos commendat antiquitas; ergo pius ac laudabilis est ipsorum usus.

Objiciunt Hæretici è ceremoniis nostris, alias à Synagogâ Judaicâ, alias à Paganorum superstitione in Ecclesiam Romanam irrepsisse, ac proinde rejici debere.

Resp. Aliter de Judæorum, & aliter de Paganorum ceremoniis esse judicandum. 1°. Ex ritibus Judaicis, alii Legis Evangelicæ mysteria prænantabant; sic in circumcissione, in sacrificiis cruentis, in Agno Paschali figuras deprehendimus Baptismatis, mortis Christi, & Eucharistiæ: hujusmodi ritus merito sublatis sunt, cum ea peracta fuerint quibus præsignandis destinabantur: alii autem erant qui ad cultus exterioris dignitatem & ornamentum, ad pietatisque incitamentum spectabant ut vestes sacræ, lumina, thymiamata, cantica, &c. Hi vero ritus merito retinentur, quia homo, cum animâ & corpore constet, Deum tum internis animi, tum externis corporis actibus colere tenetur.

2°. Quod dicunt Hæretici ceremonias nostras è gentiliis templis in Ecclesiam fuisse translatas, à veritate prorsus alienum esse fatebitur, quisquis attenderit veram Religionem quæ priscis temporibus

bus judaica erat, idololatriâ longè antiquiorem esse. Nedum igitur fideles suas à Gentilibus ceremonias mutuati fuerint, è contrario Gentiles sacros Fidelium ritus ad cultum superstitiosum traduxère: diabolos enim, perpetuus ille Dei æmulus, *ipsas quoque res Sacramentorum divinarum, idolorum mysteriis æmulatur. Tingit & ipse quosdam utique credentes & fideles suos.* (Tertull. lib. de præscript. cap. 4.) Præterea etiam Fideles quasdam à Gentilibus ceremonias accepissent, illud ipsis vitio verti non deberet, quia eas ad finem profusè dissimilem, nempe ad veri Dei cultum, transulissent? An destruenda sunt templa, quia Idolis templa dedicata sunt? An rejiciendi Sacrorum Ministri, quia suos habuit Jupiter? An nefas erit tot virginibus sese castas exhibere Christo, quia suæ fuerunt diabolo virgines Vestales? Nemo sapiens hæc dixerit, quia id iis omnibus fines planè oppositos sibi proponunt fideles & Pagani; alii ritus externos verò Deo consecrant, alii autem falsis Numinibus.

P O P O S I T I O III.

Peccat qui præscriptos ab Ecclesiâ ritus in solemnibus Sacramentorum administratione prætermittit.

Probatur 2°. Peccat qui Ecclesiæ præceptum infringit, cujus leges vim habent obligandi: atqui præceptum Ecclesiæ violat qui præscriptos ab ea ritus, in solemnibus Sacramentorum administratione prætermittit. 2°. Constitutas in lege veteri ceremonias violare adeo grave scelus erat ut Nabad & Abiugnem non sacrum adhibentes, flammâ divinitus erumpente consumpti fuerint; ut pariter Oza arcam tangere non reveritus, repentinâ morte corruerit: atqui longè sanctiora sunt Religionis Christianæ mysteria; ipsorum ergo ritus citra culpam negligi non possunt. 3°. Quia à Concilio Tridentino sic definitum est: *Si quis dixerit receptos & approbatos Ecclesiæ catholicæ ritus, in solemnibus*

Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato à Ministris pro libito omiti. . . posse, anathema sit. (Sess. 7. de Sacram. in gen. can. 31.)

Diximus autem in solemnibus Sacramentorum administratione; si enim urgeat necessitas, nec pariat eo omnia fieri quæ facere Ecclesiâ consuevit; tunc citra culpam omiti possunt ritus minimè necessarij, satisque erit materiam & formam adhiberi.

Observandum est etiam mortaliter aut venialiter peccari, prout majoris vel minoris momenti est ritus qui prætermittitur. Mortalis tamen peccati reus esset, qui ritum quemcumque ex contemptu negligeret. Is enim, ut ait S. Bernardus, *convertit in crimen gravis rebellionis nævum satis levem simplicis transgressionis.* (Lib. de præcept. & disp. cap. 11.) Quam autem metuendum est ne ex superbo contemptu prodeat, ea quæ in Ecclesiæ Ministris nimis frequens est, sive in addiscendis, sive in exercendis sacris ceremoniis, incuria!

